Комунальний заклад

«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»

Чернігівської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора КЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування» ЧОР
_____Вікторія МАЛОФЕЄНКО
«28» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДИЗАЙН БУТАФОРСЬКИХ ВИРОБІВ»

Освітньо-професійна програма:

«Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Галузь знань: J Транспорт та послуги

Спеціальність: J 1 Послуги краси

Робоча програма навчальної дисципліни складена на підставі ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика».

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»
Протокол № 1 від “27” серпня 2026 року

Голова циклової комісії _____ Антоніна ОГОЛЬЦОВА
(підпис) (Ім’я ПРІЗВИЩЕ)

Чернігів – 2026

Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Назва дисципліни	Дизайн бутафорських виробів
Характеристика навчальної дисципліни	- Освітній компонент за вибором студентів, який формує спеціальні компетентності
Освітній компонент	ВК - дизайн бутафорських виробів
Кількість кредитів - за стандартом - за ОПП (скорочений термін)	 1 1
Кількість годин за навчальним планом: - Загальний обсяг - Лекції - Практичні заняття - Самостійна робота	 30 3 18 9
Метод підсумкового контролю	залік
Розподіл - за курсами - за семестрами	 2 курс 3 семестр

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- формування знань та практичних навичок із проектування та виготовлення бутафорських елементів, які доповнюють цілісний сценічний або арт-образ у сфері перукарського мистецтва та декоративної косметики;
- сприяння розвитку креативного мислення, почуття стилю, художнього бачення та вміння реалізовувати авторський задум засобами бутафорії;
- формування у здобувачів фахової передвищої освіти знань в сфері дизайну бутафорських виробів для подальшого розвитку творчого потенціалу;
- формування знань в сфері дизайну різних образів для подальшого їх створення та використання підчас створення повноцінного образу.

Завдання:

- Вивчення теоретичних основ дизайну бутафорських виробів у сфері моди, візажу та стилізації образу, як частини візуального рішення образу для подальшого розвитку творчого потенціалу;
- Опанувати техніки роботи з різними матеріалами;
- Розвинути навички поєднання бутафорії з зачісками та гримом для створення гармонійного сценічного або подіумного образу;
- Сприяти формуванню естетичного смаку, творчої індивідуальності та вміння адаптувати дизайн бутафорських виробів до конкретного творчого проекту.

2. Структура навчальної дисципліни

№ п\п	Тема	Кількість годин				
		Всього годин	З них			
			Лекційні заняття	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Вступ. Бутафорські головні убори.	10	1	-	6	3
2	Дизайн бутафорських аксесуарів.	10	1	-	6	3
3	Дизайн бутафорських прикрас.	10	1	-	6	3
	всього	**30**	**3**	-	**18**	**9**

1. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Вступ. Бутафорські головні убори.

Вступ. Роль предмету «Дизайн бутафорських виробів» в підготовці фахових молодших бакалаврів зі спеціальності «J 1 Послуги краси». Мета та зміст предмету. Поняття «бутафорія». Види бутафорських головних уборів. Особливості. Матеріали для виготовлення бутафорських головних уборів.

Практичні роботи:

Практична робота № 1. Розробка ескізу бутафорського головного убору. (2 год)

Практична робота № 2. Формування конструкції головного убору відповідно ескізу. (2 год)

Практична робота № 3. Фіксація елементів головного убору на каркасі. (2 год)

Самостійна робота:

- Аналіз стилістичних напрямів у дизайні головних уборів: від історичних до сучасних креативних інтерпретацій. (1 год.)
- Методи оздоблення та декоративного завершення бутафорського головного убору: техніки, стилі, ефекти. (1 год.)
- Вивчення матеріалів та технік для створення каркасу бутафорського головного убору. (1 год.)

Тема № 2 Дизайн бутафорських аксесуарів.

Поняття «аксесуари». Визначення та роль аксесуарів у формуванні образу. Різновиди бутафорських аксесуарів: декоративні елементи для волосся (обручі, діадеми, шпильки, гребінці, декоративні сітки); аксесуари для обличчя (маски, об’ємні сережки, накладки); елементи для шиї й плечей (коміри, об’ємні кольє, декоративні шарфи). Відмінності між мас-маркет аксесуаром і креативною бутафорією. Вибір матеріалів для бутафорських аксесуарів (фоаміран, дріт, термопластики, декоративний пластик, текстиль, стрази, пір’я, штучні квіти тощо).

Практичні роботи:

Практична робота № 4. Розробка ескізу бутафорських аксесуарів. (2 год)

Практична робота № 5. Формування конструкції аксесуару. (2 год)

Практична робота № 6. Виготовлення бутафорського аксесуару. (2 год)

Самостійна робота:

- Тренди бутафорських аксесуарів у сучасному мистецтві образу: від подіуму до театру. (1 год.)
- Конструктивні рішення та матеріали для створення бутафорських аксесуарів. (1 год.)
- Техніки декору бутафорських аксесуарів: створення фактур, блиску, об'єму. (1 год.)

Тема № 3 Дизайн бутафорських прикрас.

Поняття «прикраси». Визначення та особливості бутафорських прикрас у формуванні образу. Види бутафорських прикрас)імітаційні, декоративні, експериментальні). Відмінності бутафорських прикрас від традиційних ювелірних виробів. Функціональність та декоративність у контексті арт-образу. Типи бутафорських прикрас у мистецтві образу: прикраси для волосся (об'ємні шпильки, корони, обручі, декоративні сітки); прикраси для обличчя та шиї (сережки, кліпси, кольє, чокери); прикраси для тіла (браслети, кільця, прикраси на плечі або тіло (боді-арт прикраси). Матеріали для створення бутафорських прикрас: фоаміран, EVA-піна, пластик, дріт, бісер, текстиль, фольга, полімерна глина; імітація дорогоцінних каменів, металу, скла. Критерії вибору матеріалів: легкість, зручність, довговічність, ефектність.

Практичні роботи:

Практична робота № 7. Розробка ескізу бутафорських прикрас. (2 год)

Практична робота № 8. Виготовлення бутафорської прикраси. (2 год)

Практична робота № 9. Створення повноцінного образу на моделі з використанням бутафорських елементів. (2 год).

Самостійна робота:

- Вивчення національних і стилізованих форм прикрас: джерела натхнення для сучасного бутафору. (1 год.)
- Техніки створення бутафорських прикрас: підбір матеріалів і технологій. (1 год.)
- Композиція сценічного образу: поєднання зачіски, макіяжу та бутафорських аксесуарів. (1 год.)

2. **Поурочно-тематичний план**

№ п\п	Кількість годин на тему	Назва теми	Кількість годин на урок	№ уроку	Назва теми уроку
3 СЕМЕСТР					
1	7	**Вступ. Бутафорські головні убори.**	1	1	Вступ. Роль предмету «Дизайн бутафорських виробів» в підготовці фахових молодших бакалаврів зі спеціальності «J 1 Послуги краси». Мета та зміст предмету. Поняття «бутафорія». Види бутафорських головних уборів. Особливості. Матеріали для виготовлення бутафорських головних уборів.
			2	2-3	Практична робота № 1. Розробка ескізу бутафорського головного убору.
			2	4-5	Практична робота № 2. Формування конструкції головного убору відповідно ескізу.
			2	6-7	Практична робота № 3. Фіксація елементів головного убору на каркасі.
2	**7**	**Дизайн бутафорських аксесуарів.**	1	8	Поняття «аксесуари». Визначення та роль аксесуарів у формуванні образу. Різновиди бутафорських аксесуарів: декоративні елементи для волосся (обручі, діадеми, шпильки, гребінці, декоративні сітки); аксесуари для обличчя (маски, об'ємні сережки, накладки); елементи для шиї й плечей (коміри, об'ємні кольє, декоративні шарфи). Відмінності між мас-маркет аксесуаром і креативною бутафорією. Вибір матеріалів для бутафорських аксесуарів (фоаміран, дріт, термопластики, декоративний пластик, текстиль, стрази, пір'я, штучні квіти тощо).
			2	9-10	Практична робота № 4. Розробка ескізу бутафорських аксесуарів.
			2	11-12	Практична робота № 5. Формування конструкції аксесуару.
			2	13-14	Практична робота № 6. Виготовлення бутафорського аксесуару.
3	7	**Дизайн бутафорських**	1	15	Поняття «прикраси». Визначення та особливості бутафорських прикрас у формуванні образу. Види бутафорських прикрас)імітаційні,

		прикрас.			декоративні, експериментальні). Відмінності бутафорських прикрас від традиційних ювелірних виробів. Функціональність та декоративність у контексті арт-образу. Типи бутафорських прикрас у мистецтві образу: прикраси для волосся (об'ємні шпильки, корони, обручі, декоративні сітки); прикраси для обличчя та шиї (сережки, кліпси, кольє, чокери); прикраси для тіла (браслети, кільця, прикраси на плечі або тіло (боді-арт прикраси). Матеріали для створення бутафорських прикрас: фоаміран, EVA-піна, пластик, дріт, бісер, текстиль, фольга, полімерна глина; імітація дорогоцінних каменів, металу, скла. Критерії вибору матеріалів: легкість, зручність, довговічність, ефектність.
			2	16-17	Практична робота № 7. Розробка ескізу бутафорських прикрас.
			2	18-19	Практична робота № 8. Виготовлення бутафорської прикраси.
			2	20-21	Практична робота № 9. Створення повноцінного образу на моделі з використанням бутафорських елементів.
Всього за курс 21 години					

3. Перелік компетентностей відповідно ОПП «Перукарського мистецтва та декоративної косметики»

Загальні компетентності:

- ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

- СК 2 Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні художніх образів та об'єктів дизайну перукарського мистецтва та декоративної косметики.
- СК 3 Здатність застосовувати засоби та прийоми формоутворення, ескізування й макетування та моделювання для втілення дизайнерської ідеї.
- СК 10 Здатність планувати та управляти процесом розробки та виконання художніх об'єктів в області перукарського мистецтва та декоративної косметики відповідно до дизайнерського завдання.

4. Перелік результатів навчання відповідно ОПП «Перукарського мистецтва та декоративної косметики»

Результати навчання:

- -РН5 Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір.
- РН 10 Створювати ескіз продукту дизайну для демонстрації творчого задуму.РН14 Працювати автономно та/або в команді.
- РН11 Обґрунтовувати вибір технік, технологій та матеріалів для створеного або спроектованого продукту в області перукарського мистецтва та декоративної косметики, враховуючи його екологічну безпечність.
- РН14 Працювати автономно та/або в команді.
- -РН16 Самостійно ставити цілі, організовувати робочий час та простір, дотримуватися строків виконання завдань.

5. Критерії оцінювання

навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Дизайн бутафорських виробів» для підготовки фахових молодших бакалаврів
за спеціальністю J 1 Послуги краси

Рівень навчальних досягнень студентів	**Бали**	**Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів**
Незадовільно	2	Студент володіє незначною частиною тематичного матеріалу, виявляє недостатньо сформовані творчі уміння та навички, не володіє значною частину термінологічного мінімуму; його словниковий запас в основному дає змогу викласти думку. Не може самостійно виконати практичні завдання, не дотримується строків виконання завдання. При відповіді припускається суттєвих помилок. Не дотримується строків виконання завдання.
Задовільно	3	Студент на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відтворює навчальний матеріал; визначає з допомогою викладача основні етапи дизайну виробів. Виконує практичні завдання в неповному обсязі з частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається помилок, які самостійно виправити не може. Не дотримується строків виконання завдання.
Добре	4	Студент самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал; визначає основні етапи розробки та створення бутафорських виробів, орієнтується в виборі необхідних інструментів та матеріалів при створенні виробу. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити самостійно. Частково проявляє творчий підхід до виконання практичних завдань. Дотримується строків виконання завдання.
Відмінно	5	Студент самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал; визначає основні етапи створення бутафорського виробу для створення образу, орієнтується в виборі необхідних інструментів та матеріалів при підборі аксесуарів, прикрас, одягу, зачіски. Самостійно ставить цілі, організовує робочий час та простір, дотримуватися строків виконання завдань. Виявляє пізнавально-творчий інтерес.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Дизайн бутафорських виробів» здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

знати:

- види бутафорських виробів;
- види прикрас, аксесуарів, головних уборів;
- вимоги техніки безпеки при створенні образів;
- етапи роботи над бутафорським образом;
- особливості роботи з різними матеріалами при створенні бутафорських виробів.

вміти:

- скласти технологічну послідовність створення бутафорського виробу;
- створити бутафорський виріб за власною творчою розробкою;
- розробити ескіз власної ідеї бутафорського виробу;
- виконати підбір складових образу з використанням бутафорського виробу;
- розробити образ з використанням бутафорських елементів.

7. Методи контролю результатів навчання

Поточний контроль:

- усне опитування;
- активність роботи на заняттях;
- виконання практичних робіт;
- виконання завдань самостійного опрацювання;
- участь у творчих проектах.

Проміжний контроль:

- проведення контрольних тестів/робіт;
- тематичне оцінювання;
- оцінювання практичних робіт.

Підсумковий контроль:

- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання;
- залік.

8. Методи навчання

- лекції, бесіди, пояснення;
- практичний показ/демонстрація;
- дослідницький пошук за темами навчальної дисципліни;
- відеоконференції;
- онлайн-уроки на платформах Meet та Zoom при дистанційному та змішаному навчанні;
- практичні роботи;
- творчі проекти.

9. Методичне забезпечення

- конспект лекцій;
- інструкції до практичних робіт;
- презентації;
- відеоролики;
- розроблені тести опитування;
- інтернет-ресурси;
- власні напрацювання
- розроблені матеріали по курсу, які містяться в електронній бібліотеці КЗ ЧВПУ ПО ЧОР;

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання:

- Ноутбук Hewlett-Packard
- Мультимедійна дошка
- Мультимедіапроектор
- Крейдова дошка

Програмне забезпечення:

- для розробки візитівки Canva;
- для перевірки знань Google форми LearningApps.org;
- єдина корпоративна/освітня платформа Google Workspace for Education;

13. Рекомендована література

1. Пискун, О. М. Основи дизайну : навчально-методичний посібник для студ. спец. «Технологічна освіта» / О. М. Пискун –Чернігів : ЧДПУ, 2009.
2. Мачача Т. С. Проєктування виробів в етностилі: навчальний посібник [Електронне видання]. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021
3. Вдовченко В.В. Художнє проектування : навчальний посібник [Електронне видання]. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021
4. Т. Лозинський Золоті та срібні прикраси України-Русі. Інститут колекціонерства українських мистецьких пам’яток при НТШ. – Львів.: 2020
5. Музей історичних коштовностей - Київ «Мистецтво» 1984
6. Дизайн: навч. посіб./ Т.С. Незвещук-Когут. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2021.
7. Клочко Л. С.. Білан Ю. О. Сережки у костюмах мешканців Скіфії (з колекції Музею історичних коштовнстей України): Наукове видання – Музей історичних коштовностей України. – К., 2021

8. Основи теорії кольору. Навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавра спеціальності 186 “Видавництво та поліграфія” усіх форм навчання [Електронний ресурс]/ [упоряд. Т.І. Веретільник, Л.Д. Мисник, Капітан Р.Б., Мамонов Ю.П., Манзюра О.В.] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2020
9. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. П 80 Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. / Прокопович Тетяна Анатоліївна, Каленюк Ольга Миколаївна, Вахрамєєва Галина Іванівна – Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019.
10. Прокопович Т. А. П Основи кольорознавства : навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене / Прокопович Тетяна Анатоліївна. – Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022.
11. Дяків М. В.. Самостійна робота навчальної дисципліни. – Основи кольорознавства. - Івано-Франківськ 2017
12. Бондар І. О. Б 81 Теорія кольору : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.051501 "Видавничо-поліграфічна справа" / І. О. Бондар. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016.

14. Інформаційні ресурси

https://sites.google.com/view/butaforiaidisain - сайт «основи бутафрії».